

אותם בקריאת שמע (פלב אהוד) לפני הקדוש ברוך הוא, ויוציא את רוחו שדופק בעורקי הלב. הנפש, כגון בשרפתה ובשחיתותה ובנחירתה, שהיו הפהנים נזחרים, זהו שפתוב ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יכדיל. והינו חנק. ושלוש המיתות הללו היו כמו מרה אדמה, ירקה ושחרה, שהם בכבד, בכמה ובטחול, והם כשלוש קלפות האגוז.

וקדם לכן יתקן מזבח אבנים, ויכון לעשות סקילה ממרה הלבנה ששולטת בכנפי ראה באותן סרכות שאותן הבהמות תפוסות שם. ויורדת אש תכלת ומכלה אותם, ויהיו החיות והבהמות והעופות טהורים לקרב לה ולהשרות שמו עליהם. באותו זמן יתקיים בהם, (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים. ויהיו כמו סוס שאדונו רוכב עליו. זהו שפתוב (חבוק ג) פי תרכב על סוסך מרפבתיך ישועה. ובאותו זמן - אדם ובהמה תושיע ה'.

והתלמיד חכם שקול לכל בעלי התורה, וכך צריך לשקל עצמו מצדה של התורה, ומצד האכרים של הגוף צריך לשקל לעצמו לכל עמי הארץ, כמו שבארנו בעלי המשנה, לעולם יראה אדם עצמו כאלו כל העולם פלו תלוי בו. ויכון בנפשו וברוחו ובנשמתו לעשות אותם קרפנות עם כל בני העולם. והקדוש ברוך הוא מצרף מחשבה טובה למעשה. וכזה, אדם ובהמה תושיע ה'. קמו כל התנאים והאמוראים אליו, ואמרו כלם בקול אחד: אפה הוא הרועה הנאמן שיש לו רשות לעשות את כל זה, שאפה שקול לכל ישראל, ומשום כך שלח אותך הקדוש ברוך הוא ביניהם. (ע"כ הרעיא מהימנא).

תוספתא

זאת תורה העלה. אמר רבי חייא, את הפסוק הזה בארנו בגן הזה: זאת תורת - זו כנסת ישראל. העלה - זו מחשבה רעה, שעולה על רצונו של אדם להסיטו מדרך האמת. היא העלה - היא היא שעולה להסטיין על האדם, ורועה לשרף אותו באש, כדי שלא ינתן לו מקום להשטיין.

סרכות דאלין בעירן תפוסין תמן. ונחיתת אשא תכלא, וישעי לון, ויהון חיוון ובעירן ועופין דכין, לקרבה ליי, ולשרייה שמייה עלייהו. בההוא זמנא יתקיים בהו, (דברים ד) ואתם הדבקים ביי' אלהיכם חיים. ויהון כסוסיא דרכיב מאריה עלייהו, הדיא הוא דכתיב, (חבוק ג) פי תרכב על סוסך מרפבתיך ישועה, ובההוא זמנא (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע יי'.

ותלמיד חכם איהו שקיל לכל מארי תורה, והכי צריך למהוי שקיל גרמיה מסטרא דאורייתא, ומסטרא דאברים דגופא, צריך למשקל גרמיה לכל עמי הארץ. כמה דאוקמיה מארי מתניתין, לעולם יראה אדם עצמו, כאלו כל העולם פלו תלוי בו. ויכוין בנפשיה וברוחיה ובנשמתיה, למעבד לון קרפנין, עם כל בני עלמא. וקודשא בריך הוא מצרף מחשבה טובה למעשה. ובדיא אדם ובהמה תושיע יי'. קמו כלהו תנאין ואמוראין לגביה, ואמרו כלהו בקלא חדא, אנת הוא רעיא מהימנא, דאית לך רשו למעבד כל דא, דאנת שקיל לכל ישראל, ובגין דא שלח לך קדשא בריך הוא בינייהו. (ע"כ רעיא מהימנא).

תוספתא

(ויקרא ו) זאת תורת העולה. אמר רבי חייא, האי קרא אוקימנא ליה בהאי גוונא, זאת תורת: דא כנסת ישראל. העולה דא מחשבה רעה, דאיהי סלקא על רעותא דבר נש, לאסטא ליה מארחא דקשוט. היא העולה: היא היא דסלקא ואסטא ליה לבר נש, בעי לאוקדא ליה (דף ג' ע"א) בנורא. בגין דלא יתיהיב ליה

ולכן, על המזבח כל הלילה. מי הלילה? זו כנסת ישראל, שהיא זאת, לטהר את האדם מאתו רצון.

על מוקדה, משום שנהר דינור הוא מקום לשרף את כל אלו שלא עומדים בקיומם, שהרי מכניסים אותם לאותה אש בוערת ומעבירים את שליטתם מן העולם. וכדי שלא תשלט, (צריך) על מוקדה כל הלילה, ותפנע ולא תשלט. (ע"כ תוספתא).

כתוב (מלכים א' ט) והנה ה' עבר ורוח גדולה וחזק וגו'. רוח גדולה שאמרנו, וכתוב לא ברוח ה'. ואחר הרוח רעש, שכתוב (יחזקאל א) ותשאני רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול. הרי רעש אחר הרוח. ואחר הרעש אש, זהו שכתוב (דניאל ז) נהר דינור יוצא ושופע מלפניו וגו'.

רבי יצחק אמר, הינו שכתוב (יחזקאל א) ודמות החיות מראיהם כגחלי אש בערות כמראה הלפדים היא מתהלכת בין החיות ונגה לאש ומן האש יוצא ברק. ואחר האש קול דממה דקה, הקול הזה קול אחרון, שהוא דממה דקה, שאין לה דבר פרט משלה, אלא היא דוממת מעצמה. וכשמתכנסים עליה, היא נשמעת בכל העולמות, וכלם מזדעזעים ממנה. דממה דקה, למה היא דקה? משום (שהיא) (שבאה) הקטנה מפלן.

רבי חייא אמר, אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה, דא אשו דיצחק. דכתוב, (בראשית כב) הנה האש והעצים, והינו אש תמיד, שעומדת תמיד. והעצים - אלו העצים של אברהם, שכתוב ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר. שנינו, מהאש של יצחק שופע ומגיע למזבח הנה, ויוצאת גחלת אחת לצד מזרח, וגחלת אחת לצד

היבטא לאסטא, ובגין כך על המזבח כל הלילה. מאן לילה. דא כנסת ישראל, דאיהי זאת לאתדבא בר נש מההוא רעותא.

על מוקדה, בגין דנהר דינור איהו אתר לאוקדא, לכל אינון דלא קיימי בקיומיהו, דהא עאלין לון בההוא נורא דדליק ומעפרי שולטניהון מעלמא. ובגין דלא תשלוט (ס"א אצטריף) על מוקדה כל הלילה, ואתפסייא ולא שלטא. (ע"כ תוספתא).

כתוב (מלכים א' ט) והנה יי' עבר וגו' ורוח גדולה וחזק וגו'. רוח גדולה דאמרן, וכתוב לא ברוח יי'. ואחר הרוח רעש דכתוב, (יחזקאל א) ותשאני רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול. הרי רעש אבתייה דרוח. ואחר הרעש אש, דא הוא דכתוב (דניאל ז) נהר דינור נגיד ונפק מן קדמוהי וגו'.

רבי יצחק אמר היינו דכתוב, (יחזקאל א) ודמות החיות מראיהן כגחלי אש בוערות כמראה הלפידים היא מתהלכת בין החיות ונגה לאש ומן האש יוצא ברק ואחר האש קול דממה דקה. קול דא, קול בתראה, דהיא דממה, דלית לה מלה פרטא, אלא היא דממה מגרמה. וכד מתפנשי עליה, היא אשתמע בכלהו עלמין, וכלהו מזדעזעי מנה. דממה דקה, אמאי היא דקה. בגין (ס"א דאיהי) (דאיהי) זעירא מכלא.

רבי חייא אמר, אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה, דא אשו דיצחק. דכתוב, (בראשית כב) הנה האש והעצים, והינו אש תמיד, דקיימא תדיר. והעצים, אליו עצים דאברהם, דכתוב ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר. תנו, מאשא דיצחק נגיד ומטי להאי מזבח, ונפיק גומרא חד לסטר מזרח, וגומרא ומגיע למזבח הנה, ויוצאת גחלת אחת לצד מזרח, וגחלת אחת לצד